

Kyrkostyrelsens cirkulär nr 18/2014

23.9.2014

GÄSTFRIHET, FÖRMÅNER OCH GÅVOR I FÖRSAMLINGEN

På Kyrkostyrelsen har förvaltningsavdelningen och Kyrkans arbetsmarknadsverk tillsammans utformat en anvisning för mottagande av gästfrihet, förmåner och gåvor i församlingar och kyrkliga samfälligheter.

Syftet med denna anvisning är att besvara praktiska frågor om vad församlingspersonalen ska beakta ifall de själva eller församlingen erbjuds förmåner, gåvor eller gästfrihet i samarbetet med intressentgrupper eller i samband med övriga tjänste- eller arbetsuppgifter.

Allmänna principer

Den centrala författningsgrunden i bedömningen av huruvida en ekonomisk förmån som erbjuds av utomstående kan accepteras utgörs av de allmänna bestämmelser som gäller tjänsteinnehavare, arbetstagare och förtroendevalda samt av strafflagens straffbestämmelser. Enligt 6 kap. 26 § i kyrkolagen (1054/1993) ska en tjänsteinnehavare på ett sakligt sätt och utan dröjsmål sköta de uppgifter som hör till tjänsteförhållandet samt iakttä gällande bestämmelser och föreskrifter samt arbetsgivarens arbetslednings- och tillsynsföreskrifter. Tjänsteinnehavaren ska i sin uppgift handla opartiskt och uppträda så som hans eller hennes ställning och uppgift kräver. En tjänsteinnehavare får inte begära, ta emot eller godta en ekonomisk eller någon annan förmån som regleras i 40 kap. i strafflagen (39/1889). Enligt 3 kap. 1 § i arbetsavtalslagen ska arbetstagaren utföra sitt arbete omsorgsfullt med iakttagande av de föreskrifter som arbetsgivaren i enlighet med sin behörighet ger om arbetet. Arbetstagaren ska i sin verksamhet undvika allt som står i strid med vad som skäligen kan krävas av en arbetstagare i den ställningen.

Opportiskhet och en neutral personal utgör grunden för församlingens verksamhet. I församlingen ska man noga se till att verksamheten är neutral och att den också ser neutral ut ur intressentgruppernas och medborgarnas perspektiv.

En medlem av personalen får inte fordra, acceptera eller ta emot en förmån om detta kan försvaga förtroendet för tjänsteinnehavaren/arbetstagaren eller församlingen och ska inte ta emot gästfrihet, en förmån eller en resa om detta ger anledning att misstänka att uppgifterna inte längre sköts opartiskt och klanderfritt.

En medlem av församlingens personal får inte fordra, ta emot eller acceptera en gåva eller annan förmån med vilken man påverkar eller försöker påverka eller som är ägnad att påverka dennas handlande i anställningsförhållandet. När ärendet bedöms kan bl. a. följande omständigheter beaktas:

- tjänsteinnehavarens/arbetstagarens ställning och uppgifter
- den erbjudna förmånens värde, kvalitet och återkommande karaktär
- ömsesidighet
- hur saken ser ut ur en utomståendes synvinkel, huruvida man försöker påverka personens handlande, huruvida det leder till tacksamhetsskuld
- övriga faktorer och omständigheter som påverkar saken

Att ta emot gästfrihet

När församlingens personal erbjuds gästfrihet ska varje medlem av personalen fråga sig själv:

- Varför erbjuds jag denna förmån?
- Vilka motiv har jag att ta emot erbjudandet?
- Hur skulle saken se ut i offentligheten?

När man deltar i ett representationstillfälle är det väsentligt att orsaken anknyter till församlingens behov.

Man ska avhålla sig helt från att ta emot gästfrihet då en upphandling pågår där den som erbjuder gästfriheten har möjlighet att delta, eller om ett motsvarande upphandlingsbeslut i övrigt är under beredning.

Allmänna principer är:

- Man kan delta i en lunch, middag eller annat motsvarande som en utomstående betalar om dessa är sedvanliga och måttliga och om inte deltagandet är ägnat att försvaga förtroendet för den berörda verksamhetens opartiskhet.
- Det är acceptabelt att delta i sedvanliga tillställningar som samarbetspartner ordnar (seminarier, kulturevenemang och motsvarande) där det allmänt deltas och som har anknytning till tjänste-/arbetsuppgifterna, eller som annars ligger i församlingens intresse. Vad som är sedvanligt måste den inbjudna bedöma själv eller tillsammans med sin chef.
- Deltagande i en tillställning endast för inbjudna som avviker från de sedvanliga kontakterna (till exempel seminarier, kulturevenemang eller motsvarande som kräver övernattningslogi) förutsätter alltid chefens övervägande och godkännande från fall till fall. Utgångspunkten är att församlingen i sådana fall står för kostnaderna för deltagandet.
- Det är tillåtet att ta emot en skälig gåva. Till exempel kan man ta emot skäliga och sedvanliga julklappar eller gåvor på en bemarkelsedag. En medlem av församlingens personal har ändå alltid rättighet och möjlighet att avböja en gåva som ges i samband med skötseln av tjänste-/arbetsuppgifterna.
- Om det är oklart huruvida en förmån, tillställning eller gåva är tillåten bör man vända sig till chefen och försäkra sig om hans eller hennes ståndpunkt och godkännande.

Att visa gästfrihet

Sedvanligheten och måttligheten bestämmer vilken traktering som ordnas för samarbetspartner. När tillställningar ordnas och gästfrihet visas ska följande principer följas:

- Tillställningen måste avtalas på förhand med chefen, som också godkänner fakturorna.
- Varje tillställning ska ha en värd som har helhetsansvaret för programmet, tidtabellen och trakteringen.
- I representationsfakturan ska tillställningens syfte och deltagarnas namn antecknas. Målet är att gästerna ska vara minst lika många som värdarna.

Gåvor

I regel ska en medlem av församlingens personal inte ta emot annat än mindre värdefulla reklam- eller andra gåvor. Skäliga artighetsgåvor som mottagits i samband med besök tillhör i första hand församlingen (t.ex. konstföremål, konstverk), men tjänsteinnehavaren eller arbetstagaren kan också själv behålla dem (t.ex. prydnadsföremål, accessoarer, kärl).

I samband med att en tjänsteinnehavare eller arbetstagare har bemarkelsedag eller går i pension har han eller hon rätt att ta emot ett rimligt sedvanligt gåvoföremål från en utomstående. Att ta emot kontanter (för en åtgärd som hör till tjänsteutövandet/arbetsuppgiften) kan alltid anses vara lagstridigt. Ett presentkort är jämförbart med kontanter.

En medlem av församlingens personal har alltid rättighet och möjlighet att avböja en gåva som ges i samband med skötseln av tjänste-/arbetsuppgifterna.

Resor

Det ska alltid finnas ett beslut av församlingens behöriga myndighet (i allmänhet kyrkorådet) om alla resor. Huvudregeln är att församlingen alltid betalar de resekostnader som personalens uppgifter förutsätter. Alltid när en utomstående erbjuder sig att betala ens en del av resekostnaderna ska man i församlingen noga överväga samma frågor som när en tjänsteinnehavare/arbetstagare erbjuds gästfrihet eller gåvor: varför erbjuds församlingen/personen denna resa? Vilka är församlingens motiv att ta emot erbjudandet? Hur skulle saken se ut i offentligheten?

En resa betald av en utomstående blir inte mer acceptabel för att den görs på fritiden som privatperson. Rekommendationen är att personen avböjer sådana erbjudanden.

Församlingen ska ha en resestadga godkänd av kyrkorådet, där olika resor och ersättningen av kostnader de ger upphov till bestäms närmare.

KYRKOSTYRELSEN

Jukka Keskitalo

Pirjo Pihlaja

ISSN 1797-0334